

Adviescollege
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport
De heer dr. E.J. Kuipers
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie [REDACTED]/ATR2397/2022-U061

Uw referentie

Datum 23 juni 2022
Betreft Wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) in verband met de bestrijding van infectieziekten met pandemisch potentieel

Geachte heer Kuipers,

Op 9 juni 2022 is aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd het wetsvoorstel *Wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) in verband met de bestrijding van infectieziekten met pandemisch potentieel*. Er is voor het wetsvoorstel ook een internetconsultatie gestart, waarvan de reactietermijn op woensdag 29 juni 2022 verstrijkt.

Aanleiding, context en inhoud

Het wetsvoorstel is de eerste tranche van de aanpassing van Wpg voor een versterkte pandemische paraatheid. Het primaire doel van het voorstel is het creëren van een adequaat wettelijk instrumentarium om ten behoeve van de volksgezondheid collectieve maatregelen te kunnen treffen bij een infectieziekte met pandemisch potentieel. De Covid-19-pandemie van de afgelopen jaren heeft geleerd dat in de huidige Wpg geen directe bevoegdheden voor de minister van VWS zijn opgenomen om deze collectieve maatregelen te kunnen treffen. Hiervoor was ten tijde van de coronapandemie een tijdelijke wet (Tijdelijke wet maatregelen) noodzakelijk. Omdat het treffen van collectieve maatregelen ter bestrijding van een virus beperkingen van grondrechten met zich mee kan brengen en een grote impact op de samenleving heeft, is het volgens de toelichting van belang dat de Staten-Generaal nauw betrokken is bij de totstandkoming van dergelijke maatregelen. Tot slot heeft het wetsvoorstel tot doel om de uitoefening van grondrechten zo min mogelijk te beperken in het geval collectieve maatregelen aangewezen zijn. Het voorstel verankert dat bij het nemen van collectieve maatregelen steeds de noodzakelijkheid en proportionaliteit moeten worden afgewogen en verantwoord.

Het wetsvoorstel heeft uitsluitend betrekking op infectieziekten van groep A van de Wpg. Dat zijn infectieziekten, waarbij een uitbraak een zodanige omvang aanneemt of kan aannemen dat het maatschappelijke leven erdoor wordt ontwricht of dreigt te ontwrichten. Niet alle ziekten van groep A komen echter onder de specifieke bepalingen (de bevoegdheid tot collectieve maatregelen) van de wet te vallen. Dat is pas het geval als een infectieziekte van groep A of een dreiging daarvan enkel bestreden kan worden met collectieve maatregelen. Zij gaan dan volgens het wetsvoorstel behoren tot groep A1 van de Wpg.

Bij de collectieve maatregelen is vanuit het oogpunt van beheersing en bestrijding van infectieziekten, snel en slagvaardig handelen ten behoeve van de bescherming van de volksgezondheid vereist. Daarom stelt het wetsvoorstel een stelsel voor dat uitgaat van delegatie naar het niveau van een ministeriële regeling, met ruimte voor differentiatie (artikel 58e, eerste lid) en maatwerk op regionaal of lokaal niveau (artikel 58e, tweede tot en met vijfde lid).

Tot de te treffen collectieve maatregelen van het wetsvoorstel behoren:

- de veilige afstand;
- hygiënemaatregelen en persoonlijke beschermingsmiddelen;
- voorwaarden aan openstelling van publieke plaatsen en evenementen;
- voorwaarden aan bedrijfsmatig personenvervoer;
- voorwaarden of beperkingen te verbinden aan de toegang tot zorglocaties;
- verplichte quarantaine (bij inreizen);
- bevelsbevoegdheden voor openbare en besloten plaatsen;
- zorgplichten voor, kort gezegd, personen die zeggenschap hebben over publieke plaatsen en besloten plaatsen.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De omschrijving van nut en noodzaak van de wetswijziging is duidelijk. Er zijn drie doelen: (1) het creëren van een adequaat en structureel wettelijk instrumentarium om ten behoeve van de volksgezondheid collectieve maatregelen te kunnen treffen bij een infectieziekte met pandemisch potentieel; (2) het bieden van een wettelijke verankering van parlementaire betrokkenheid bij het treffen van collectieve maatregelen ter bestrijding van een infectieziekte met pandemisch potentieel en; (3) het zo min mogelijk beperken van de uitoefening van grondrechten in het geval het tot collectieve maatregelen komt. Het ontbreekt op dit moment aan een dergelijk structureel instrumentarium en een wettelijke verankering van de parlementaire betrokkenheid, terwijl daaraan voor een adequate bestrijding van dit type infectieziekten wel behoefte bestaat.

De beschrijving van nut, noodzaak en doelen van het wetsvoorstel en de bijbehorende instrumenten is op zich helder. Het college beseft dat er haast geboden is met een toereikende wettelijke grondslag voor maatregelen en de verankering van de parlementaire betrokkenheid daarbij, omdat die er nu niet is en niet voorspelbaar is wanneer er mogelijk een nieuwe pandemie optreedt. Het is echter ook van belang dat een wetsvoorstel voldoende rekening houdt met de uitkomsten van de evaluatie van de aanpak en regelgeving rondom de coronapandemie. Die evaluatie is op dit moment nog niet afgerond. Dat betekent – bij het ontbreken van uitkomsten – dat het allerminst zeker is of voor de toekomst een permanente wet aangewezen is, of een wet met de voorgestelde inhoud aangewezen is, en of deze wet ook voldoende aansluit bij de ontwikkelingen in

Europees perspectief en de uitkomsten van evaluaties die in Europees verband plaatsvinden (bijvoorbeeld ten aanzien van het gebruik van bewijzen bij het in- en uitreizen in Lidstaten). Het gevolg is dat het wetsvoorstel voor burgers en bedrijven in potentie onnodige belemmeringen en regeldruk kan bevatten. Dat is met name het geval als uit de evaluatie blijkt dat bepaalde collectieve maatregelen (die wel in het wetsvoorstel zijn opgenomen) bij de aanpak van het coronavirus niet effectief of onnodig belemmerend zijn.

1.1 Het college adviseert daarom om – mede ter voorkoming van onnodige belemmeringen en regeldruk voor burgers en bedrijven – eerst de uitkomsten van de evaluatie af te wachten alvorens een wetsvoorstel in te dienen en daarmee bij een in te dienen wetsvoorstel rekening te houden.

2. Minder belastende alternatieven

Omdat het wetsvoorstel uitsluitend een opsomming van mogelijk in te zetten collectieve maatregelen bevat, heeft het geen directe (regeldruk)gevolgen voor burgers en bedrijven. Mogelijk minder belastende alternatieven zijn daarom nog niet aan de orde. Dat is pas het geval als collectieve maatregelen op basis van een ministeriële regeling worden getroffen.

3. Werkbaarheid

Omdat het wetsvoorstel geen concrete (regeldruk)gevolgen voor hen heeft is de werkbaarheid voor burgers en bedrijven niet aan de orde. Op het punt van werkbaarheid geeft het wetsvoorstel daarom geen aanleiding tot opmerkingen.

4. Berekening gevolgen voor de regeldruk

Met het wetsvoorstel treden geen regeldrukgevolgen voor burgers en bedrijven op, omdat de wet slechts een opsomming bevat van de collectieve maatregelen die bij een infectieziekte met een pandemisch potentieel kunnen worden getroffen. Regeldruk is pas aan de orde als deze collectieve maatregelen daadwerkelijk worden getroffen. Het wetsvoorstel geeft daarom geen aanleiding tot opmerkingen over de regeldrukparagraaf.

Dictum

Het wetsvoorstel houdt geen rekening met de uitkomsten van de nog lopende evaluatie van de aanpak en bestrijding van de Covid-19 pandemie. Dit betekent dat mogelijk ineffectieve en onnodig belemmerende maatregelen in dit voorstel nog onderdeel uitmaken van het voorstel. Om dit te voorkomen is het raadzaam om te wachten op de uitkomsten van de evaluatie alvorens een wetsvoorstel in te dienen.

Daarom is het dictum:

Het wetsvoorstel niet indienen, tenzij met het adviespunt rekening is gehouden.

Het college tekent hierbij aan dat dit dictum zich richt op het wetsvoorstel zoals dat voor advies is voorgelegd. Het college benadrukt dat het dictum geen uitspraak bevat over de wenselijkheid van structurele maatregelen om een infectieziekte met pandemisch potentieel adequaat te kunnen bestrijden. Het brengt tot uitdrukking dat het nu voorliggende voorstel mogelijk ineffectieve en onnodig belemmerende maatregelen bevat.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verzoekt u te berichten op welke wijze u aan ons adviespunt uitvoering geeft.

Hoogachtend,

w.g.

Voorzitter

Secretaris